

صندوق توسعه
صنایع دستی و فرش دستباف
واحیاء و بهره‌برداری
از اماکن تاریخی و فرهنگی

حمام حاج رئیس

استان
خراسان رضوی

تاریخ تنظیم:
خرداد ۱۴۰۲

مشخصات بنا، سایت پلان و موقعیت

استان: خراسان رضوی

شهر: تربت حیدریه

شماره ثبت آثار ملی ۵۱۴۶

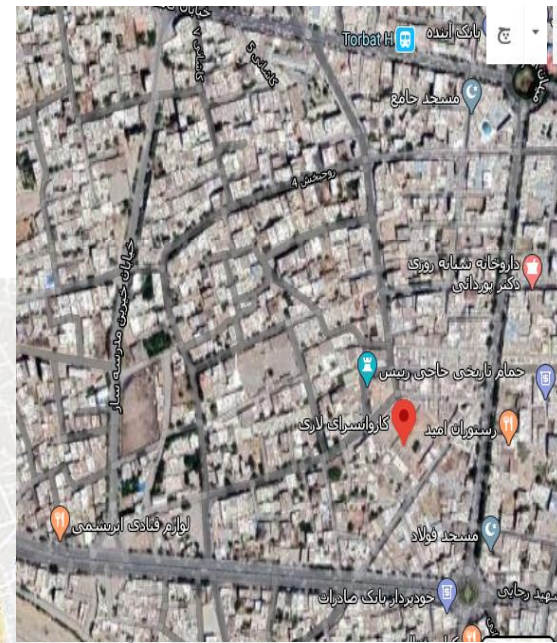
نشانی: حیدریه بخش مرکزی

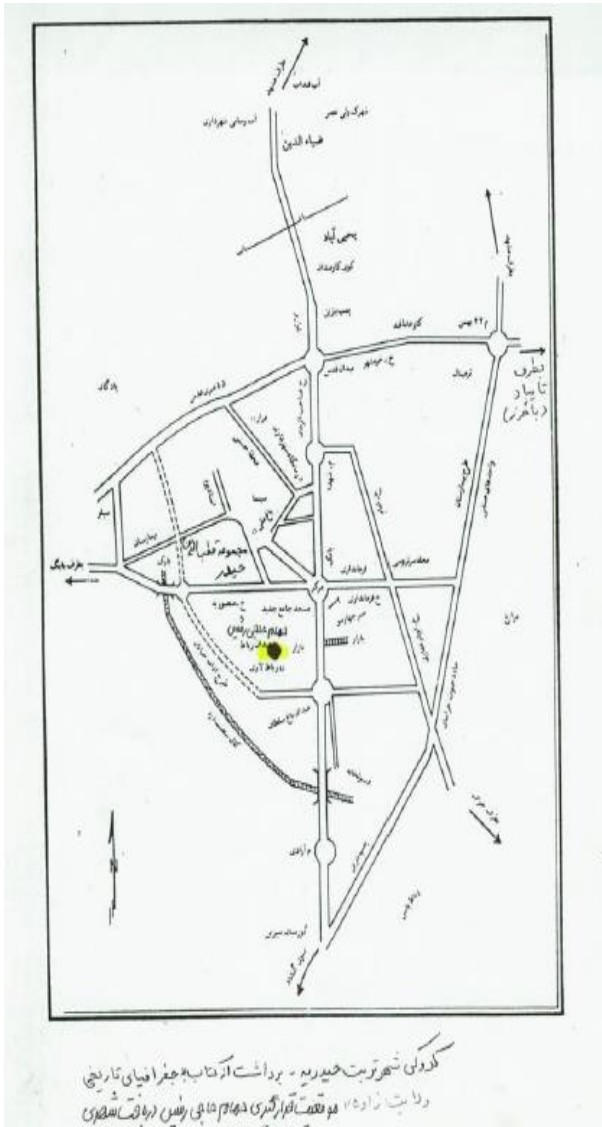
شهر انتهای خیابان روحبخش

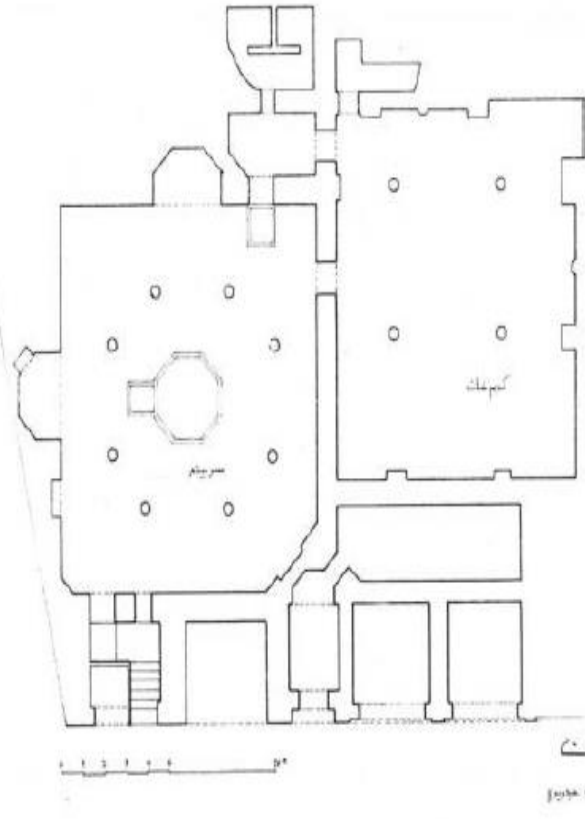
مجاور بازارهای کاریز

سنگفرش هادیزاده

دوره تاریخی: قاجاریه

عرصه: ۹۰۰ مترمربع

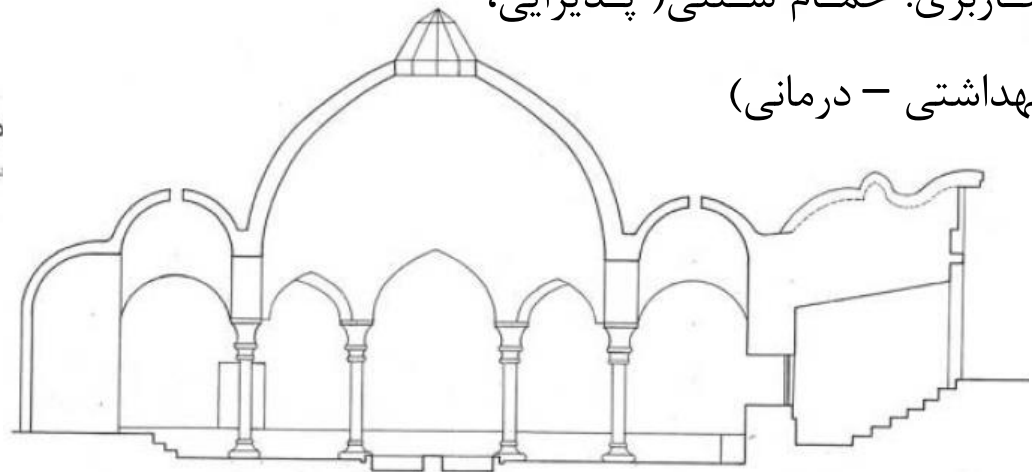
اعیان: ۹۰۰ مترمربع

تعداد طبقات: یک

کاربری گذشته بنا: حمام سنتی

کاربری: حمام سنتی (پذیرایی،

بهداشتی - درمانی)

زون بندی ها:

زون ۱- مسکونی

زون ۲- تجاری

زون ۳ تاریخی

توضیحات همجواری ها:

تاسیسات شهری: دارد

دسترسی های اطراف بنا:

دسترسی درجه ۳ محلی

نوع معابر و درجه بندی دسترسی ها:

دسترسی اصلی (خیابان اصلی)

دسترسی فرعی کوچه

مطالعات شناخت

این حمام در سال ۱۲۷۳ هجری قمری توسط مرحوم سید محمد امین التاجر معروف به حاجی رئیس در زمینی به ابعاد ۳۵*۴۵ متر در انتهای خیابان روح بخش تربت حیدریه بنا شده است. بنای حمام حاج رئیس حمام از ۲ بخش زنانه، مردانه و ۶ دکان مجاور در ضلع غربی بنا تشکیل شده و همانند سایر حمامهای تاریخی دارای ورودی، سربینه، رختکن، گرمخانه، میاندر، خزینه آب سرد و گرم، گلخن و تون است در بخش مردانه پس از پلکان ورودی به بخش سربینه می‌رسیم سپس میاندر و بعد وارد گرمخانه مستطیل شکل می‌شویم که جبهه جنوبی با خزینه ارتباط داشته است.

مطالعات معماری

در حمام زنانه پس از طی پلکان ورودی وارد فضای مستطیل شکل ساده ای که نقش سربینه را دارد و فضای گرمخانه مجاور می شویم

این بنا فاقد تزئینات متداول در سایر حمامهای تاریخی بوده در کمال سادگی بنا شده است سادگی حمام بیشتر در بخش زنانه تجلی می یابد اما در بخش مردانه تزئیناتی همچون کاشی هفت رنگ روی سردر ورودی و نقاشیهای روی سربینه که در سالهای اخیر انجام گرفته است و همچنین ستونهای سنگی در سربینه و گرمخانه حمام که دارای تزئینات حجاری می باشند.

مطالعات زیبایی شناختی

از ویژگی های جالب توجه آن هشت ستون سنگی بسیار زیبا است که فضای گنبدی بینه را پدید آورده و در میان فضای آن نیز حوض سنگی به شکل هشت ضلعی قرار دارد. نوع معماری حمام، وجود فضاهای خاص حمامهای تاریخی، موقعیت حمام در مرکز شهر و نزدیکی بازار تاریخی و ایستایی بنا از جمله مشخصات این بنای تاریخی می باشد.

